

BESLUIT VROUW EN AMBT

In de laatste kerkenraadsvergadering van 28 juni 2022 is besloten om vanaf 2024 het ambt van ouderling en diaken open te stellen voor vrouwelijke, belijdende leden van onze gemeente. Dat was geen gemakkelijk besluit, omdat het sommige broeders en zusters in onze gemeente pijn doet. Zij zien volgens de Bijbel geen ruimte voor deze stap en zijn bang de Here God verdriet te doen. Daarom vierten we dit besluit niet en nemen we bewust de tijd voordat het besluit wordt ingevoerd. Vanaf het najaar van 2023 (voor de verkiezingen voor ambtsdragers die in januari 2024 zullen worden bevestigd) kunnen dus ook vrouwen op dubbelstal worden geplaatst. Graag licht de kerkenraad toe hoe zij tot dit besluit gekomen is.

EERSTE DRIE GEMEENTEAVONDEN

In het afgelopen seizoen heeft de kerkenraad verschillende bezinningsavonden gehad op het thema 'vrouw en ambt'. Op deze avonden zijn de verschillende posities en de relevante Bijbelpassages besproken. Ook hebben we op deze kerkenraadsavonden nagedacht over hoe we de bezinning binnen de gemeente zouden vormgeven. Er is gekozen om drie gemeenteavonden te organiseren, waarbij op de eerste twee elk een eigen positie binnen het thema centraal stond. Op de derde avond zijn een aantal 'clusters' waarover nog onduidelijkheid bestond behandeld en besproken.

Op de eerste gemeenteavond is meteen het doel van de bezinning benoemd. De vraagstelling die toen is geformuleerd, luidde:

Willen wij, luisterend naar de Bijbel en met het oog op onze gemeente, de ambten openstellen voor vrouwelijke, belijdende leden?

Belangrijk om te noemen is dat de Bijbel hierbij ons uitgangspunt was. Dit past bij onze gereformeerde traditie. In het spoor van de Schrift kunnen vervolgens ook wel andere argumenten een rol spelen, maar altijd moet dat in gesprek zijn met de Bijbel. Het 'wij' in de vraagstelling is uiteindelijk de kerkenraad, maar die neemt hierin niet eerder een besluit nadat, conform de kerkorde, de gemeenteleden gelegenheid hebben gehad hun mening kenbaar te maken.

Op de eerste en tweede gemeenteavond hebben we ons met name gericht op de manier van Bijbel lezen. Die kan namelijk verschillen tussen gemeenteleden.

Sommigen lezen de Bijbel als een meerstemmige eenheid. Dat wil zeggen dat verschillende stemmen in de Bijbel onderling elkaar kunnen tegenspreken waardoor er niet altijd eenduidigheid bestaat over vragen waarmee wij leven. Het is een door God geïnspireerd menselijk getuigenis oftewel. Mensen hebben in hun eigen manier van denken en geloven, en hun eigen ervaringen over de ontmoeting(en) met God en Christus geschreven. Het is een door God geïnspireerd menselijk getuigenis. Gemeenteleden kunnen voluit de Bijbel Gods Woord noemen, en tegelijk het tegenstrijdige soms waarnemen en aanvaarden. Met name voorstanders voor vrouwelijke ambtsdragers zullen de Bijbel op deze wijze lezen.

Anderen lezen de Bijbel als het direct door God ingegeven Woord. De Bijbel heeft een menselijk kenmerk, maar is Goddelijk van karakter. De Bijbel is voor hen een harmonieuze eenheid en er kan geen sprake zijn van tegenstrijdigheden. Daarom kan men ook eenduidige antwoorden van de Schrift verlangen.

Op de gemeenteavonden hebben we die manier van Bijbel lezen betrokken op het vraagstuk 'vrouw en ambt'. In groepjes is daarover gesproken, en waren de vragen erop gericht om onszelf in te leven in het 'andere' standpunt, waarbij ook de eigen mening kenbaar gemaakt kon worden. Een centrale terugkoppeling was

bedoeld om een indruk te geven van wat er in de groepjes was gezegd. De drie avonden zijn in goede orde verlopen en daar kijken we dankbaar op terug.

VIERDE GEMEENTEAVOND

De vierde gemeenteavond, bedoeld voor gemeenteleden die noemenswaardige moeite met het voorgenomen besluit hadden, was moeilijker. Hier was ruimte om stem te geven aan de bezwaren en moeite die leefden bij het voorgenomen besluit. De kerkenraad heeft gezien en ervaren dat voor een aantal aanwezigen de moeite veelal zeer diep zit. De avond werd bezocht door 16 gemeenteleden, maar we zijn ons ervan bewust dat dit geen volledig aantal van bezwaarden is. Dat aantal zou ook dubbel zo hoog kunnen liggen. Wat opviel op deze avond is dat de gemeenteleden die hierbij aanwezig waren doorgaans al langere tijd moeite hebben met de koers die binnen onze gemeente gevaren wordt. Dat kan gaan over liturgische veranderingen en prediking. Tegelijk viel het ons op dat de pijn ook diep zit bij diegenen die al lang zeer nauw met deze gemeente verbonden zijn. Een aantal van hen gaven aan de gemeente te zullen verlaten wanneer er vrouwelijke ambtsdragers komen. Voor anderen geldt dat de band met deze gemeente groter is dan hun moeite met dit besluit. Die moeite blijft en vraagt van hen om een offer.

BESLUIT

De kerkenraad heeft over het definitieve besluit gestemd. Net als bij het voorgenomen besluit waren bij het definitieve besluit uiteindelijk 2 kerkenraadsleden tegen en 12 een definitief besluit om vanaf 2024 het ambt van ouderling en diaken open te stellen voor vrouwelijke, belijdende leden van onze gemeente. Lang hebben we gesproken over de vraag of de gemeente er klaar voor is. Uiteindelijk menen we in meerderheid dat we deze stap nu beter wel kunnen zetten. Ook als we het besluit voor bijvoorbeeld vijf jaar zouden uitstellen, zal het ook dan een lastig besluit blijven. De kerkenraad meent daarom bij uitstel geen baat te hebben. Om het ambt van ouderling en diaken niet open te stellen is te weinig draagvlak binnen de kerkenraad. Ook menen we dat binnen de gemeente het grootste deel geen overwegende bezwaren heeft tegen de openstelling van het ambt voor vrouwen.

We benoemen nadrukkelijk dat de openstelling van het ambt voor vrouwen niet de enige goede weg is. Wanneer u de Bijbel leest als een harmonieuze eenheid, kan het zo zijn dat u alleen ruimte ziet voor mannelijke ambtsdragers. Die visie mag er zijn binnen onze gemeente en respecteren we als een stem in onze gemeente.

WAAROM?

De kerkenraad heeft in meerderheid besloten om het ambt van ouderling en diaken open te stellen om verschillende redenen en overwegingen. Wij sommen de belangrijkste punten hier op.

- De kerkenraad herkent zich in het lezen van de Bijbel als een meerstemmig geheel. We geloven dat de Bijbel Gods Woord is, maar zien in de Bijbel niet altijd eenduidige antwoorden op onze vragen. Soms conflicteren Bijbelpassages met elkaar. Toch is de Bijbel betrouwbaar omdat we geloven dat de Here God zich door dit meerstemmige getuigenis laat kennen;
- De kerkenraad meent dat de scheppingsorde, waarin de vrouw als hulp van de man wordt geschapen, niet voldoende argument biedt om verschillende taken of zelfs een verschillende roeping voor mannen en vrouwen te onderschrijven, waarbij de man leidinggeeft en de vrouw dient. In Genesis 1 vers 28 krijgt de vrouw samen met de man de opdracht om de aarde te onderwerpen en te *heersen*;
- Gesteld dat de scheppingsorde voorschrijft dat vrouwen niet mogen leidinggeven, dan wijzen we toch op verschillende vrouwen in het Oude én Nieuwe Testament die wel degelijk leidinggevende rollen hebben vervuld binnen het volk Israël en de kerk. Niet als priesters en apostelen, hoewel over 'Junia' discussie bestaat. In het Oude Testament kan de afwezigheid van vrouwelijke priesters verklaard worden door de reinheidswetten die het voor vrouwen onmogelijk maakten om als priester te dienen in de tempel. De kerk in het Nieuwe Testament wordt gekend door de revolutionaire vrijheid die zij

gaf aan vrouwen in die tijd. In Christus was noch man noch vrouw. Daarmee hadden zij nog wel hun eigen roeping, maar werd de deur opengezet voor een gelijke behandeling en positie;

- De gaven van de Geest worden zonder beperkingen ook aan vrouwen gegeven. Paulus is de apostel die veel aandacht heeft voor deze gaven. Hij noemt daarbij ook de gave van het leidinggeven (1 Kor. 12:28). We menen dat vrouwen die gave ook ontvangen hebben en daarom inzetbaar zijn voor het werk dat ook binnen de kerkenraad gedaan moet worden;
- De kerk dat Paulus schrijft over de positie van vrouwen in de gemeente, ontstaat hierover ook bij hem geen eenduidig beeld.
 - Volgens 1 Korinthe 11 mochten vrouwen bidden en profeteren in de gemeente, maar met bedekt hoofd. Het onbedekte hoofd van de vrouw zou een schande zijn voor de man in die tijd. Mogelijk was hoofdbedekking in die tijd en plaats een teken van huwelijkse trouw. Nu geldt dat een onbedekt hoofd van de vrouw geen schande is voor de man. Uit deze tekst leiden we af dat vrouwen in de gemeente baden en profeteerden.
 - In 1 Korinthe 14 is het zwijggebod voor vrouwen ingebed in een context van orde en wanorde. Anno nu is het niet wanordelijk als vrouwen het woord nemen.
 - In 1 Timotheüs 2 lijkt het erop dat er zelfbewuste vrouwen waren in de gemeente, die zich met uiterlijk vertoon opwierpen en mannen probeerden te imponeren en te overheersen. Paulus wijst erop dat dit geen goede houding is. Vrouwen moeten daarom in stilte zich laten onderwijzen en mogen geen onderwijs geven, schrijft Paulus. Hier kunnen we dan nog niet meteen uit afleiden dat vrouwen geen ambtsdrager mogen worden. Het leidinggeven van ambtsdragers heeft juist een dienend karakter. Wij herkennen we ons bovendien nu niet in de situatie waarin Timotheüs zich destijds bevond: dat vrouwen leiding willen geven om zichzelf op de voorgrond te zetten. Ook lijkt het erop dat in 1 Tim. 3 vers 11 vrouwen worden aangeduid als diakenen. Meer expliciet gebeurt dit in Romeinen 16, waar Febe als diaken wordt genoemd. Verscheidene andere vrouwen noemt Paulus zijn collega's (medarbeiders);
- Anders dan vaak wordt gedacht, bestaat er in de Bijbel geen ambtsleer. Het woord 'ambt' komt zelfs helemaal niet voor in het Nieuwe Testament. Wel in vertalingen waarbij de uitgever het woord erbij zet om de tekst te verduidelijken. Dat betekent dat het ambt niet Bijbels eenduidig afgebakend kan worden en dat verschillende kerken daarin eigen wegen gaan. Op het moment van schrijven bezint de PKN zich zelfs op een nieuw, vierde ambt.

In de Bijbel lezen we wel over verschillende rollen in de kerk (opziener, apostel, ouderling, diaken, profeet, leraar...) In het Nieuwe Testament valt het wel op dat het woord 'dienen' vaak gebruikt wordt als het over deze rollen gaat. De kerkenraad meent dat dit dienend leidinggeven niet alleen is voorbehouden aan mannen en dat van ongeoorloofd heersen hier geen sprake is;
- In de cultuur waarin wij leven, kan het bevreemdend zijn dat onze kerk alleen bestuurd wordt door mannen. Dit is ook zichtbaar in de vieringen als de kerkenraad aan het begin van de dienst binnenkomt. Het is niet uit angst voor onze omgeving dat we daarom vrouwen in de kerkenraad willen toelaten. Wat we geloven, belijden we tegen de wereld in als het moet. Maar omwille van het evangelie lijkt het ons goed om hier met onze tijdgenoten mee te buigen. Paulus doet het meebuigen met anderen ook op alle mogelijk manieren (1 Kor. 9: 19-27). Dat doet hij om maar het evangelie verder te verspreiden en misschien zelfs enkelen door dat evangelie te behouden.

Nogmaals benadrukken wij het besef dat er binnen onze gemeente ook anders over gedacht wordt. Zelfs binnen de kerkenraad was er verschil van mening. Deze argumenten zullen niet iedereen overtuigen en dat hoeft ook niet. We hebben hiermee gemotiveerd op grond waarvan de nieuwe stap gezet wordt.

De kerkenraad is zich ervan bewust dat deze keuze nogal wat voeten in de aarde heeft. Maar we richten ons in vertrouwen op de toekomst. Als u verwijdering of moeite ervaart ten aanzien van elkaar in de gemeente, zoek elkaar dan juist op om met elkaar te bidden.

juli 2022

De kerkenraad van de Hervormde Gemeente te Willige Langerak